

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne ponedelje in prazniki. — Inzerati do 20 petič a Din 2.—, do 100 vrt Din 2.50, od 100 do 300 vrt a Din 3.—, večji inzerati petič vsta Din 4.—. Popust po dogovoru. Inzeratni dašek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25. Rokopisni se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo
Ljubljana, Knaifova ul. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODRUŽNICE:
MARIBOR, Grajski trg št. 8. — CELJE, Kocenova ul. 2. — Tel. 190.
Jesenice, Ob kolodvoru 101. —
NOVO MESTO, Ljubljanska c., tel. št. 26.
Račan pri pošt. ček. zavodu v Ljubljani št. 10.351.

OBTOŽENCI V TRŽAŠKEM PROCESU

Dne 1. septembra se prične v Trstu pred izrednim tribunalom proces proti 87 Slovincem in Hrvatom, ki so obtoženi 99 zločinov proti italijanski državi

Trst, 25. avgusta. Kakor je bilo že javljeno, se izredni tribunal za zaščito države preseli v Trst, da obsodi veliko skupino Slovincem in Hrvatov iz Istre, Trsta in Goriškega, ki so obtoženi, da so izvršili atentat na »Popolo di Trieste« ter na svetovni zmagi v Trstu, predtem pa izvajali teroristično akcijo v vsej Juljski Veneciji. Službeno je bilo javljeno, da je bilo v zvezi z atentati izročenih sodišču samo 9 mladencev, zvedelo pa se je, da je bilo aretiranih mnogo več oseb, ki so bile izročene izrednemu tribunalu za zaščito države in so bile več mesecev v zaporih v Rimu. Te dni so fašistični listi poročali, da obtožnica ni bila vložena samo proti omenjenim 9 mladencem, temveč, da se bo sodna razprava vršila proti vsem, ki so sodelovali v teroristični akciji poslednja tri leta. In zares je bila večer objavljena obtožnica proti 87 obtožencev, obtoženi 99 zločinov.

Obtoženi so: 1. Slavko Bevk iz Cerknice pri Gorici, roj. 1909, priv. uradnik in dijak, ki je v zaporu od 9. novembra 1929; 2. Ciril Kosmač iz Sv. Lucije pri Tolminu, roj. 1910, dijak, zaprt od 9. nov. 1929; 3. Iv. Lenarčič iz Sv. Martina pri Gorici, roj. 1908, geometer, aretiran 15. marca 1930; 4. Zorko Jelenc iz Pleše, roj. 1910, dijak, aretiran 15. marca 1930; 5. Avgust Sfilg iz Dobrodo pri Gorici, roj. 1902, dr. prava, aretiran 23. marca 1930; 6. Andrej Manre da iz Kobarida, roj. 1908, dijak, aretiran 25. marca 1930; 7. Hilarij Franceschin iz Rihemberga, bivajoč v Gorici, mehanik, roj. 1894; aretiran 5. aprila 1930; 8. Zofija Kerce iz Črnomlja, bivajoča v Gorici, soproga Hilarija Franceschina, roj. 1898, aretirana 5. aprila 1930; 9. Vekoslav Černe iz Prvačine, roj. 1889, upokojenec, aretiran 9. aprila 1930; 10. prof. Anton Rutar iz Tolmina, roj. 1901, aretiran 10. aprila 1930; 11. učitelj Srečko Logar iz Idrije, roj. 1909, aretiran 10. aprila 1930; 12. Jernej Lužnik iz Tolmina, čevljar, roj. 1902, aretiran 12. julija 1930; 13. Branko Gašpar iz Poreča v Istri, roj. 1909, dijak, aretiran 15. julija 1930; 14. Ljudmila Rutar iz Tolmina, učiteljica roj. 1907, je bila izpuščena, 15. Albert Rejec iz Tolmina, roj. 1897, novinar, ni bil prijet, 16. Maks Rejec iz Tolmina, roj. 1907, novinar, ni bil prijet, 17. Anton Batagelj iz Štorij pri Nabrežini, ni bil prijet, 18. Ignac Jelenc iz Tolmina, roj. 1906, uradnik, ni bil prijet, 19. Anton Majnik iz Tolmina, roj. 1905, učitelj, ni bil prijet, 20. Maks Gatnik iz Savskega Brestovca v Jugoslaviji, bivajoč v Gorici, roj. 1910, dijak, ni bil prijet, 21. Srečko Štorij iz Tolmina, roj. 1899, čevljar, ni bil prijet, 22. Vekoslav Leban iz Sv. Lucije pri Tolminu, roj. 1901, delavec, ni bil prijet, 23. Vekoslav Spanger iz Proseka, roj. 1906, mizar, aretiran 4. aprila 1930, 24. Vladimir Štoka iz Kontovelja pri Trstu, roj. 1910, trg. potnik, aretiran 5. aprila 1930, 25. Zvonimir Miloš iz Sušaka, roj. 1903, bivajoč v Trstu, bančni uradnik, aretiran 18. aprila 1930, 26. Ferdinand Bidovec iz Trsta, roj. 1906, trgovec, aretiran 18. aprila 1930, 27. Fr. Marušič iz Trsta, trg. pomočnik, roj. 1906, aretiran 18. aprila 1930, 28. Fr. Valentini iz Trsta, roj. 1897 v Knežaku, prokurist, aretiran 18. aprila 1930, 29. Dragutin Rupal iz Trsta, bivajoč v Proseku, vrtnar, roj. 1904, aretiran 18. aprila 1930, 30. Ivan Obad iz Zemonika, kmet, roj. 1906, aretiran 18. aprila 1930, 31. Miroslav Pertot iz Trsta, roj. 1906, trg. pomočnik, aretiran 22. aprila 1930, 32. Marjito Zahar iz Dutovlja, mizar, roj. 1906, aretiran 22. aprila 1930, 33. Leopold Sirk iz Dutovlja, roj. 1906, trg. pomočnik, aretiran 18. junija 1930, 34. Jos. Vadinjal iz Zagorja pri Bistrici, roj. 1898, priv. uradnik, ni bil prijet, 35. Ant. Vukmar iz Proseka, uradnik, roj. 1900, ni bil prijet, 36. Dragutin Žerjal iz Boršta, roj. 1903, bivajoč v Trstu, priv. uradnik, ni bil prijet, 37. Milan Sud iz Komna, roj. 1911, delavec, ni bil prijet, sedaj je v Argentini, 38. Ivan Marija Cop iz Trsta, roj. 1886, odvetnik, ni bil prijet, 40. Ivan Škrjanc iz Bežanovice pri Trstu, roj. 1908, delavec, ni bil prijet, 41. Adolf Grgič iz Trsta, delavec, roj. 1907, ni bil prijet, 42. Ivan Kerce iz Trsta, roj. 1907, ni bil prijet, 43. Voj. Žerjal iz Trsta, roj. 1902, bančni uradnik, ni bil prijet, 44. Lovro Kac iz Drage sv. Ilje, roj. 1891, aretiran 7. maja 1930, 45. Josip Prijuga iz Vrhopolja, roj. 1910, kmet, aretiran 8. maja 1930, 46. Matija Mihalič iz Drage, roj. 1896, kmet, aretiran 30. maja, 47. Vinko Kač iz Drage, kmet, roj. 1902, aretiran 5. maja, 48. Vekoslav Mihalič iz Drage, kmet, aretiran 30. junija, 49. Karlo Ponda iz Vrhopolja, roj. 1902, kmet, aretiran 30. maja, 50. Anton Šošić iz Vrhopolja, roj. 1884, kmet, aretiran 30. maja, 51. Ferdinand Racman iz Doline, roj. 1901, kmet, aretiran 30. maja, 52. Peter Petaroš iz Doline, roj. 1906, kmet, aretiran 30. maja, 53. Josip Kosmač, roj. 1901, kmet, aretiran 30. maja, 54. Anton Dari iz Doline, roj. 1888, aretiran 30. maja, 55. Andrej Abraham iz Doline, roj. 1874, kmet, aretiran 30. maja, 56. Vinko Gorjup iz Doline, roj. 1903, mlekar, aretiran 30. maja, 57. Albert Mihalič iz Doline, roj. 1910, kmet, aretiran 30. maja, 58. Josip Petrinja iz Petrinje (Erdelj), roj. 1890, mizar, aretiran 30. maja, 59. Anton Gropajc iz Doline, roj. 1890, cerkvenik, aretiran 30. maja, umrl v Ječi, 70. Angelo Kač iz Drage, roj. 1901, kmet, aretiran 2. junija, 61. Marjan Justinčič, roj. 1907 pri Sv. Lovrencu, 62. Fran Ratman iz Doline, roj. 1900, kmet, aretiran 30. junija, 63. Nikola Kosmač iz Zabrešca, roj. 1907, delavec, aretiran 3. junija, 64. Lovro Pavlič iz Doline, roj. 1880, kmet, aretiran 3. jun., 65. Mirosl. Glavina iz Trsta, roj. 1911, kmet, aretiran 3. jun., 66. Fr. Škerlj iz Vrhopolja, roj. 1892, kmet, aretiran 6. jun., 67. V. Petaroš iz Doline, r. 1906, kmet, aretiran 13. junija, 68. Anton Zobelj iz Doline, roj. 1906, kmet, aretiran 13. junija, 69. Matija Mihalič iz Drage, roj. 1901, kmet, aretiran 13. junija, 70. Andrej Gropajc iz Drage, roj. 1887, kmet, aretiran 13. junija, 71. Fran Klobučar iz Trsta, roj. 1893, kmet, izpuščen iz ječe, 72. Avgust Rapotec iz Doline, roj. 1901, kmet izpuščen iz ječe, 73. C. Družina iz Doline, roj. 1901, priv. ur., izpuščen iz ječe, 74. Andrej Višnjec iz Doline, roj. 1885, kmet, izpuščen iz ječe, 75. Ivan Mihalič iz Hrpelja, roj. 1866, čevljar, izpuščen iz ječe, 76. Adolf Parovelj iz Zapreca, roj. 1905, delavec, izpuščen iz ječe, 77. Adolf Kosmač iz Zapreca, roj. 1912, kmet, izpuščen iz ječe, 78. Valentin Hrvat iz Doline, roj. 1906, delavec, izpuščen iz ječe, 79. Joahim Ražem iz Trsta, roj. 1886, ni bil prijet, 80. Stanislav Škrjanec, roj. 1906 v Trstu, mizar, ni bil prijet, 81. Stanislav Kosmač iz Hrpelja, roj. 1911, ni bil prijet, 82. Slavko Zlatič iz Trsta, roj. 1910, ni bil prijet, 83. Vekoslav Kosmač iz Zapreca, roj. 1904, ni bil prijet, 85. Ivan Švara iz Doline, roj. 1907, učitelj, ni bil prijet, 86. Stanislav Petaroš iz Doline, roj. 1903, delavec, ni bil prijet, 86. Stanislav Petaroš iz Doline, roj. 1903, delavec, ni bil prijet, 87. Peter Petaroš iz Doline, roj. 1908, ni bil prijet.

Proces se bo pričel 1. septembra v veliki sodni dvorani v Trstu. Izrednemu tribunalu bo predsedoval general fašistične mišice Gvido Cristini. Iz Rima je že došlo osebo izrednega tribunala za zaščito države, kakor tdi mnogo policijskih agentov, ki čuvajo sodno poslopje in stražijo v okoliških ulicah. Razprava bo, kakor vse dosedanje, ki jih je imel izredni tribunal, tajna. Nekatere obtožence so že pripeljali iz Rima v Trst. Do jutri bodo privedli vse. Kot zagovorniki so dodeljeni obtožencem štirje odvetniki in sicer Contreras, Matosell Loriani, Pulcher in Zenaro.

Nova afera z obveznicami vojne škode v Beogradu

Naval varan kupcev na Prvo gradjevinsko banko. — Zadruga direktorja in lažni novinar — Stvar preiskujejo oblasti

Beograd, 25. avgusta. V zadnjem času prihajajo na dan vedno nove gošljije s prodajo raznih vrednostnih papirjev na obroke. Največ goljufij in nedopustnih manipulacij se vrši z obveznicami vojne škode, ki spadajo med najboljše vrednostne papirje in jih zato kupujejo najširši sloji. To okolnost seveda izkoriščajo razni nepoštenosti elementi, ki računajo na lahkovernost in nepoučenost občinstva. Običajno se vrše goljufije tako, da agent prigovarja k nakupu obveznic na obroke. Ogled na možnost lepega dobička s zadetjem premije zapelje marsikogar, da žrtvuje svoj težko pridani denar. Kupčija je tem zapeljivejša, ker ponujajo nakup obveznic na obroke. Po prvem plačilu bi seveda moral prodajalec izročiti kupcu obveznico. S tem pa se baš vrše goljufije. Kupci običajno zamanj čaka na obveznico. Prodajalci se pri kasiranju obrokev izgovarjajo na najrazličnejše načine, češ da mora kupec plačati poprej vse obroke, da so obveznice deponirane pri centrali in slično. V resnici pa se pozneje navadno izkaže, da prodanih obveznic sploh ni, ali pa je bila ena in ista obveznica prodana večkrat. Ogoljufani kupci občajno odkrijejo prevaro šele takrat, ko je že prepozno. Tako je nedavno vzbudila v dravski banovini in v vsej državi mnogo prahu afera tvrdje A. Zumbulović, ki je samo v dravski ba-

novini na tak način »prodala« obveznic za več milijonov. Slično afero se sedaj odkrili pri Prvi gradjevinski banki v Beogradu, ki se je bavila tudi s prodajo vrednostnih papirjev. Kakor poroča »Vreme«, je prišlo v soboto v banko, čije lastnik je neki Josip Ilić, mnogo kupcev, ki so zahtevali izročitev kupljenih obveznic vojne škode. Naval je bil tako velik, da je lastnik banke seveda ptišcl v neprijetno zadrego. Ljudem ni mogel hročiti niti prodanih obveznic, niti jim vrniti denarja. Ko je postal položaj skrajno resen in je bila nevarnost, da ogoljufani kupci z njim obračunajo na licu mesta, se je zatekel bankir k nenavadni svlačji. Predstavil je zbranim kupcem nekega gospoda kot tajnika »Vremena«, ki da je prišel preiskovat vso zadevo. Dozdevni tajnik je seveda hitel na vse pretege zatrjevati, da je vse v najlepšem redu in da je vsaka bojazen neumestna. Večina upnikov mu je res nasleda in se dala potolažiti, nekaj previdnejših pa se je obrnilo na redakcijo »Vremena« in tako so prišli goljufiji na sled. Lažnega tajnika, nekega Aleksandra Vranjčevića so aretirali, proti lastniku banke pa je uvedena preiskava. Afera, ki je vzbudila v Beogradu mnogo prahu, naj bo zopet nov opomin k previdnosti pri sklepanju takih kupčij.

Revolucija v Peruju

Vlada je odstopila, predsednik republike pa je pobegnil
Vojaštvo in mornarica sta se pridružila revolucionarnemu

Newyork, 25. avgusta. V republiki Peru je zopet izbruhnila revolucija. Revolucionarni pokret se naglo širi in ogrožajo vstati tudi že glavno mesto. Vlada je podala ostavko, predsednik republike Leguia pa je pobegnil in se zatekel na poslaništvo Venezuele. V Bolletu so bile koncentrirane vojne ladje, vendar pa so se mornarji pod vodstvom pomorskih kadetov pridružili upornikom. Tudi 4. divizija, ki je bila poslana proti upornikom in v zaščito prestolnice, je prešla v revolucionarni tabor, dočim je njen poveljnik podal ostavko. V Arequipu je bila sestavljena začasna revolucionarna vlada, ki je bila pri prebivalstvu sprejeta z največjim navdušenjem.

Velika špijonažna afera na Madžarskem

Madžarski polkovnik Redl — član generalnega štaba in lepa rumunska špijonka — Prodaja važnih spisov — Samomor izključenega »viteza« v zaporu

Budimpešta, 25. avgusta. Ogromno senzacija je vzbudila ne samo v vojaških, marveč tudi v ostalih krogih aretacija in poznejši samomor generalnega štabnega polkovnika Antona Horvata v Segedinu. Polkovnik Horvat je do nedavnega služboval v Budimpešti ter je bil dodeljen glavnemu generalnemu štabu. Pred par meseci je bil povzdignjen v »viteza Marije Terezije« in v posebni misiji premeščen v Segedin. Še le sedaj se je izvedelo, da je bila ta »posebna misija« prav za prav kazen in ponižanje ter da so ga ob enem s premetstvitvijo črtali iz seznam »vitezov«. Pred tremi dnevi je bil končno na splošno presenečenje aretiran in oddan v vojaške zapore, kjer pa je v noči od sobote na nedeljo izvršil poskus samomora. O aferi se izvejo naslednje podrobnosti: Že za časa svojega službovanja v Budimpešti je imel ljubavno razmerje z neko izredno lepo Rumunko, baje ločeno ženo nekega rumunskega trgovca. Sprva so oblasti smatrale, da gre za običajno ljubavno afero, pri podrobnostih pa priporočajo, da se prišli na sled stvarim, ki so vedno bolj utirjale sum, da imajo opravka z nevarno špijonko, ki je imela nalog, sklepati

znanja z oficirji in izvabiti od njih važne tajne vojaške dokumente. Svoj namen je v polni meri dosegla. Zlečle rešiti polkovnika Horvata iz mreže zapeljive špijonke, so ga prestavili v Segedin. Uspeh pa je bil baš nasproten. Iz užaljenosti je začel Horvat izdajati sprva razne manjše, pozneje pa vedno važnejše tajnosti, dokler ni končno prodal špijonki važnih dokummentov za 30.000 pengő. Ker je začel za nemarjati službo in živeti zelo potratno, so postale vojaške oblasti pozorne. Preiskava je dovela do aretacije polkovnika, kajti izkazalo se je, da gre za afero, ki je zelo slična znani špijonski aferi avstrijskega polkovnika Redla. Videč, da zanj ni rešitve, je polkovnik Horvat v noči od sobote na nedeljo poskušal v zaporu izvršiti samomor. Zavižl je večjo dozo sublimata. Njegovo stanje je težko, vendar pa ne smrtno nevarno, ker je bila zdravniška pomoč takoj pri rokah. Špijonka je že par dni pred aretacijo polkovnika izginila in je doslej še niso izsledili. V vojaških krogih skušajo prikrivati to neprijetno afero, vendar pa se izve, da gre za dokumente, ki morejo Madžarsko zelo kompromitirati.

Teritorijalna razdelitev naših konzulatov

Ljubljana, 25. avgusta. AA. Kr. banska uprava razglasa: Ministrstvo za zunanje zadeve je prejelo od kr. poslaništva v Parizu poročilo o teritorijalni pristojnosti kr. konzulatov v francoski republiki in Alžirju. Po tej razdelitvi spadajo pod 1.) generalni konzul v Marseilju (generalni konzul g. Adjemović, uradnik min. za zmn. zad.): Bouches de Rhone - Pyrenees - Arriege - Aude - Herault - Tarn - Aveyron - Bozere - Gard - Ardeche - Vaucluse - Drome - Hautes - Alpes - Basses - Alpes - Var - Alpes - Maritimes; 2.) generalni konzulat v Bordoeu (generalni konzul R. Šumenkovič, uradnik min. za zmn. zad.): Rhone - Loire - Saone - et - Lorie - Ain - Jura - Haute - Savoie - Izerc;

3.) konzulat v Havru (častni konzul G. Kronheimer): Seine - Infrieure - Euro; 4.) konzulat v Lihu (častni konzul Legrand): Nord - Pas - de - Calais - Somme; 5.) konzulat v Nantesu (častni konzul Habrille); 6.) konzulat v Toulouse (častni konzul Meier de Labrhet): Haute - Garone - Haute - Lurehes - Gers - Lot - et - Garonne - Tarn - et - Garonne - Lot; 7.) konzulat v Alžiru (častni konzul Diachetti); 8.) konzulat v Bevrouthu v Siriji (častni konzul E. Carbonniers).

Ljubljana, 25. avgusta. AA. Kraljevska banska uprava razglasa: Ministrstvo za zunanje zadeve je prejelo od kraljevskega poslaništva v Washingtonu poročilo o teritorijalni pristojnosti kr. konzulatov v Združenih državah Severne Amerike. Po tej razdelitvi spadajo pod:

1. generalni konzulat v New Yorku: New York, Pennsylvania, West Virginia, Ohio, Alabama, Tennessee, Main, New Hampshire, Vermont, Massachusetts, Connecticut, Rhode Island, New Jersey, Delaware, District of Columbia D. C., Maryland, Virginia, North Carolina, South Carolina, Georgia, Florida;

2. generalni konzulat v Chicagu: Michigan, Illinois, Arkansas, Louisiana, Missouri, Wisconsin, Iowa, Minnesota, Indiana, Mississippi, Kentucky;

3. generalni konzulat v San Franciscu: Colorado, Idaho, Montana, Utah, Wyoming, New Mexico, Texas, Oklahoma, Kansas, Nebraska, North Dakota, California, Nevada, Arizona, Oregon, Washington, Alaska, Hawaii, Philippines.

Razen gornjih je v Clevelandu častni vice-konzul.

Pod častni konzulat v Guatemali spadajo republike centralne Amerike.

V Mexiku je častni konzulat, častni konzulat je nadalje v Helsinku in Mexiki.

V Oasli na Japonskem je častni konzul, častni konzulat v Tokio, častni konzulat v Kijotu.

Atentat na policijskega komisarja v Kalkuti

Kalkuta, 25. avgusta. AA. Policijski komisar v Kalkuti Sir Charles Tegard se je peljal z avtomobilom v urad. Spotoma sta dva neznanca vrgla na avtomobil dve bombi, ki sta eksplodirali. Šofer avtomobila je bil ranjen, avtomobil pa razbit. Komisar Tegard pa je ostal nepoškodovan. Sodijo, da je bomba raznesla tudi enega napadalca.

Ljubljanski velesejem

31. avgusta do 15. sept. 1930.
Velika gospodarska in kulturna razstava.
Šumarsko, lovstvo, kmetna industrija in obrt. Stroji in orodje za obdelovanje lesa. Prva državna razstava lovskih psov 31. avgusta 1930. Misijonska etnološka razstava. Pohištvo. Higijenska razstava. Industrijski in obrtni izdelki itd.
Ogromna razstava obsega 40.000 m² prostora. 8. septembra 1930 nagradno tekmovanje slovenskih harmonikarjev. Na železnica polovična vozna. Legitimacija Din 30.—. Dobe se pri bankah, biljetarnah tujskopromentih ustanov, trgovskih in strokovnih organizacijah ter vseh večjih postajnih bagajnah Dravske banovine.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize: Amsterdam 22.705. — Berlin 13.455 — 13.485 (13.47). — Bruselj 7.8763. — Budimpešta 9.8862. — Curih 1094.4 — 1097.4 (1095.9). — Dunaj 795.33 — 796.83. — London 274.60. — Pariz 221.79. — Praga 166.84 — 167.64 (167.24). — Trst 294.10 — 296.10 (295.10).

INOZEMSKÉ BORZE.

Curih. Beograd 9.12875. — Pariz 20.2375. — London 25.05625. — Newyork 514.40. — Bruselj 71.87. — Milan 26.945. — Madrid 565. — Amsterdam 207.175. — Berlin 122.875. — Dunaj 71.21. — Sofija 3.73. — Praga 166.84. — Moskva 67.25. — Peking 10.00. — Tokio 10.00. — Yokohama 10.00.

Manifestacija bratstva pod Grintavcem

Vtisi z nedeljske jubilejne slavnosti pri Češki koči. — Nekdanje borbe vzpodbujajo k novemu delu in po globlji slovanke vzajemnosti. — Kako bomo Jezersko pritegnili k Ljubljani

Novine so ob nenavadnem planinskem jubileju, ob 30 letnici Češke kočje prav umestno povdarile njen veliki pomen in obnovile spomine na tiste hude borbene čase v devetdesetih letih, ko je bilo treba za vsak sežanj naše zemlje, za vsako stopinjo v naših Savinjskih planinah zastaviti vse sile in zadržati naval pohlepnega tujca. Vsi ti močni spomini na dobo velike bratske vzajemnosti med Čehi in Slovenci so se mogli prav oživetiti šele v nedeljo, na dan jubileja, ko smo se zbrali pred slavnostno okrašenjo, še vedno vsem viharjem neomajno kljubujočo Češko kočjo, ko se nam je v vročem avgustovem solncu vsenaokrog razgrinila prelest naših mramornih belih planin in se je v blagi luči kopala vsa prostrana Jezerska kotlina. V vedrem planinskem razpoloženju zbrani predstavniki češkoslovaškega naroda, naših oblastev in korporacij, prav številna skupina hrvatskih turistov in naši stari in mladi planinarji so mogli šele tu, na kraju nekdanjih borb prav spoznati in občutiti velik pomen te močne, od Čehov ustvarjene trdnjave v našem planinskem svetu.

Imeli smo v svoji sredi predsednika Asociacije slovanjskih turističnih društev g. konservatorja Jenička, obletega čl. konzula g. Resla je zastopal g. vice konzul Čihalek, bansko upravo g. dv. sv. dr. Marn. politična oblastva vladna svetnika gg. dr. Zohac iz Kranja in dr. Ogrin iz Kamnika. JC - ligo podpredsednik g. Rasto Pustoslavšek, ljubljansko občino ravnanje elektrarne g. Čihla in obč. svetnik dr. Klepec, kranjsko občino g. župan Pirc, Jezersko občino g. župan Muri, zastopane so bile razne podružnice SPD, iz Maribora je pripeljal nadzornik podružnic g. dr. Šenar štriklarsko deputacijo, še posebne simpatije pa so bili deležni naši vrli planinski starost, tako predsednik HPD ravnanje Pasarič, naš predsednik dr. Tominešek in nekateri oni že redki člani »stare garde«, ki so se pred 30 leti udeležili otvoritve Češke kočje (inspektor Knafelc in drugi).

Dva dneva nesreč, pretepop in karambolov

Ljubljana, 25. avgusta.

Zadnja dva dneva sta bila zopet v znamenju številnih nesreč in nezgod. Žalostna je pa tudi kronika divjarskih preteklov, ki so zahtevali celo človeško življenje, dočim se tri žrtve bore s smrtjo. Kakor že običajno, je pa bila večerajšnja nedelja tudi dan kolesarskih, motociklističnih in avtomobilskih nesreč.

Otrok pod avtomobilom

Težka nesreča se je pripetila večeraj popoldne na Vodovodni cesti. Tam je na nepojasnjen način prišel pod avtomobil ljubljanskega trgovca ž. 10 letni Stanko Kumer, sinček poštnega uradnika. Otrok je zadobil težke poškodbe na glavi in na nogah. Prepeljali so ga takoj v bolnico, kjer so mu zdravniki nudili potrebno pomoč. Otrokov poškodbe so sicer precej resne, vendar je upati, da bo okrevale. Policija je uveljavila preiskavo, da ugotovi, kako se je nesreča pripetila.

Gad pičil otroka na paši

Večeraj popoldne so morali v bolnico prepeljati tudi Petra Stanovnika, 4 letnega posestnikove sina iz Govjeka pri Medvodah. Otrok se je igral na paši, pa se mu je nepazeno približal gad in ga pičil v desno nogo. Peterček je prestrašen zakričal in stekel domov. Domači so mu rano izprali s alkoholom in ga takoj prepeljali v bolnico v Ljubljano. V bolnici je dobil deklec injekcije, izžgali so mu tudi rano in ga rešili gotove smrti. Kakor nam poročajo, je dečkovo stanje povoljno.

Kolesar se je zaletel v avto

Težka prometna nesreča se je pripetila večeraj popoldne med Kapljo vasjo in Mostami pri Kamniku. Proti večeru se je zaletel v nasproti prihajajoči Fajdigo avto s kolesom delavec Antoni Kern, zaposlen pri tvrdki Remec & Komp v Dupljici pri Kamniku. Karambol je bil tako silen, da je Kern odletel več metrov daleč. Pripeljal je na glavo in zadobil težke poškodbe. Prepeljali so ga v ljubljansko bolnico. Kdo je kriv nesreče, še ni ugotovljeno, zdi se pa, da je kolesarja zasledila premočna luč avtomobila.

Dve motociklistični nesreči

Z motociklom se je ponesrečil znani akademski slikar Stane Cuderman iz Ljubljane. Večeraj popoldne je napravil z motorjem izlet na Gorenjsko, nenadoma mu je pa med vožnjo počila pnevmatika in ga je vrglo v stran. Cudermanova poškodba je lažja, značaj, dobil je samo prasko po rokah in je deloma po obrazu, moral je pa kljub temu iskati zdravniške pomoči v bolnici.

Drugi, ki se je z motorjem ponesrečil, je bil kovač France Lampi, zaposlen pri Stavbni družbi v Ljubljani. Ta je večeraj popoldne na Šmartinski cesti padel s kolesa in priletel naravnost na obraz. Pri padcu si je izbil štiri zobe. Morali so ga prepeljati v bolnico. Njegove poškodbe niso tako.

G. knezoški dr. Rožman je poslal svojega namestnika g. prof. Kordina, ki je na prostem opravil službo božjo in po evangeliju vzvišeno poudaril plemenitost planinstva, po maši pa so nam slavnostni govorniki z živahno besedo podali sliko nekdanjih borb in v srcih podžgali novo vero v moč vzajemnosti med Čehoslovaki in Jugoslovenci. Tako se je ta prelepa slavnost v osrčju skalnega kraljestva naših planin razvila v presrečno manifestacijo slovankega bratstva. Prikupni domači način, kakor je predsednik SPD dr. Tominešek pozdravil navzoče in obeležil pomen slavlja, pozdrav dv. sv. dr. Marna, tehtne besede g. konservatorja Jenička, lapidarna zahvala in čestitke g. vicekonzula Čihalka, dobrodušni in obenem zanosni govor starine g. Pasariča, čestitke dr. Ogrina, dobro odtehtane besede ravnanja g. Pustoslavške in pozdravi dr. Seniorja — vse to se je zbrane planinarske družine doimilo tako lepo, da pač nobenemu udeležencu ni bilo žal, da je postal priča manifestacije, ki je v obujanju spominov imela svoj glavni motiv v vzpodbujanju k nadaljnjemu vzajemnemu delu.

Brzojavni pozdravi so bili poslani prezidentu Masaryku, kralju Aleksandru, mestu Pragi, Klubu čeških turistov v Pragi, poljski, hrvatski in bolgarski osrednji planinarski organizaciji min. sv. dr. Jerabeku v Pragi in pisateljici Gabrijele Preisovi, prispeli pa so pozdravi in pismeni pozdravi dr. Dvorskega in dr. Skotega iz Prage, Kluba čl. turistov na Dunaju in g. dr. Žizka, šefa oddelka za turizem v trgovinskem ministru v Beogradu.

V stoterih odjekih je od skalnatih sten odmevalo v solnčni dan veselo ukanje planincev. Razlegalo se je vse tja doli do Jezerskega, kamor smo se proti večeru vračali z vse večjim spoštovanjem kakor do slej kdajkoli. To so naša sveta obmejna tla, za katera se je z brati Čehi borila naša »stara garda«. Danes je ta zemlja svobodna, a jo bo treba zaradi velike oddaljenosti z vezmi ljubezni pritegniti vse bliže k Ljubljani.

Tri manjše nesreče

Med Komendo in Kapljo vasjo sta se večeraj popoldne zaletela drug v drugega dva kolesarja, pri čemur se je 49letni plekar Alojzij Sluga iz Cerkelj pri Kranju precej pobil. — Na 19letnega delavca Vinka Jeršina iz Studencev se je večeraj prevrnil voz drv in mu precej poškodoval levo nogo. — Alojzij Križalj, kovaški pomočnik iz Predvorja pri Kranju, si je večeraj popoldne pri rokoborbi zlomil desno nogo. Njegov nasprotnik ga je namreč s tako silo treščil ob tla. Vse tri ponesrečence so prepeljali v ljubljansko bolnico.

Zopet žrtev kopanja

Večeraj je bila izredno lepa in vroča nedelja. Zato so se šli Ljubljančani kar trumoma kopat. Vsa kopališča so bila polna kopalcev. Žal je tudi večerajšnja nedelja zahtevala človeško žrtev. V Gruberjevem prekopu je utonil mlad fant, katerega trupla dosedaj še niso našli. Gre za 13 letnega Florijana Zajca, sina znanega hotelirja Avgustina Zajca na Korčuli. Fant, ki je bil doma iz Doline pri Novem mestu ter pristojni v Ljubljano, je bil v tukajšnjem državnem vzgojvališču na Poljskimi cestih. Večeraj popoldne so dobili nekateri pridenjši gojenci dovoljenje, da smejo na izprehod Zajc in njegovi tovariši Ladislav Krmeč, Marija Naglič in Albert Skrbina, so se odšli kopat v Gruberjev prekop na koncu Hradeškega vasi. Voda tam sicer ni posebno globoka, pač pa deroka. Zajc, ki ni znal plavati, je zašel proti sredini, močan tok ga je potegnil s seboj in ga zanesel kakih 100 metrov daleč. Njegovi tovariši so prestrašeni gledali za njim, nihče se mu pa ni upal na pomoč, ker niso znali plavati. Prosili so dva druga fanta ob rešitvi, naj priskočita na pomoč, toda tudi ta dva sta odklonila, češ, da ne znata plavati. Nesrečni deček se je nekaj časa uporno boril z valovi, nato je pa izginit tovarišem izpred oči. Pokojni je bil priden in nadarjen dijak.

Junaki noža

O dveh krvavih pretepih v Ljubljani in pri Devici Mariji v Polju je že obširno poročal današnji »Ponedeljek«. V gostini Ivane Dimnikove so se stekli snoci okoli 18 trije delavci, in sicer Ivan Čuk, Franc Drinski in Jože Krklec zaradi razbite lustrske steklenice. V splošnem pretepu je bil zaboden 35letni delavec Matej Škof iz Horjula, ki je hotel razgrajati pomiriti, a ga je nekdo sunil z nožem in mu prerezal žilo dovodnico, tako da je izkrevljal. Težko ranjen je bil France Bruner, ki je dobil sunek z nožem v trebuh, dočim je dobil Joško Sarc, avtomehaničar iz Ljubljane, več vbojajev, ranjena je pa bila tudi gostilničarka Dimnikova. Vse poškodovance so prepeljali v ljubljansko bolnico. Kakor poročajo, je Brunetovo stanje zelo kritično. Napadalce so orožniki aretirali in izročili sodišču.

V soboto ponoči je bil v Aškerčevi ulici na Mirju blizu tamonjskih barak napaden 20letni zidar Radoslav Klemenčič. Do

bil je sunek z nožem v hrbet. Njegovo stanje je precej resno. Napadel ga je eden sopivcev neke gostilne, kjer so popreje pivali in se spili ter razšli.

Dva viona

Policija je davi prejela poročilo o dveh drznih vionih. Dragica Košmerlj, žena vionjega nadzornika državne železnice, je pri-

javila, da je nekdo s ponarejenim ključem odprl sobo v novi vili v Livarski ulici in ji odnesel 15 ruh, 3 brisače, 12 parov ženskih hlač, 6 kombinez in več komadov drugega perila v skupni vrednosti 3000 Din. Na Zaloski cesti 3 je nekdo vlomil v poštni nabiralnik in odnesel okoli 15 pisem. Zdi se, da so bila pisma zanj važna.

Borza dela o svojem delovnem trgu

V vsej dravski banovini imamo 3463 brezposelnih.

Ljubljana, 25. avgusta.

Javna borza dela je izdala poročilo o prometu na delovnem trgu od novega leta do 30. junija t. l. Iz poročila posnemamo: Dela je iskalo: v Ljubljani 4419 brezposelnih, od teh 898 žensk, v Mariboru 4028 (1352 žensk), v Celju 1886 (526), v Murski Soboti 7125 (2754), v Kranju 191 (29). Zanimivo je, da je ženski oddelek v Mariboru znatno bolj razvit kakor v Ljubljani. Vzrok je v tem, ker je javna borza dela v Mariboru nastanjena na glavnem trgu, ker so privatne borze neagilne in pa ker štajerski ženski element mnogo bolj išče dela kakor kranjski.

Prostih mest je bilo: v Ljubljani 3109 (393), v Mariboru 3041 (1164), v Celju 1745 (662), v Murski Soboti 6088 (2654), v Kranju 219 (52).

Posredovani je bilo izvršenih: v Ljubljani 2380 (288), v Mariboru 2032 (946), v Celju 791 (232), v Murski Soboti 4761 (2096) in v Kranju 97 (22). Ljubljanski ženski oddelek je še precej dobro posredoval, ker je zaposlil 288 žensk, dočim se je mariborski ženski oddelek slabše odrezal, ker je zaposlil le 946 žensk, dočim je bilo delo ponujeno 1164 ženskam. Podružnica v Murski Soboti je zaposlila znatno več delavcev in delavk, kot jih je navedla (okoli 7000 do 8000). Navedla jih bo, ko prejme

potrdila od delodajalcev, da so bili delavci(ke) sprejeti.

Odpotovali in odpadlo je pri vseh borzah dela 4125 delavcev in delavk.

V evidenci je ostalo 3463 brezposelnih, od teh v Ljubljani 1159 (453 žensk), v Mariboru 594 (112), v Celju 468 (123), v Murski Soboti 1157 (513) in v Kranju 85 (6). Navedeni brezposelnosti so večinoma profesionalisti vseh strok, katerih eksistenca je resno ogrožena. Med nje niso všteti rudarji.

Podpor je bilo izplačanih 333.279 Din, od teh največ v Ljubljani: 211.620 Din.

Objav za polovično vožnjo je bilo izdanih 9097 v iznosu 486.568 Din. Največ jih je bilo izdanih v Murski Soboti: 6890 v iznosu 363.339 Din in v Mariboru: 938 v iznosu 52.238 Din.

Pri vseh borzah je iskalo dela 17.649 brezposelnih, posredovani pa je bilo izvršenih 10.061.

Javne borze dela imajo skupno 13 nameščenec, od teh v Ljubljani 3 uradnike, 2 uradnici in 1 slugo, v Mariboru 1 uradnika in 2 uradnici, v Celju 1 uradnika, v Kranju 1 uradnika (če se ga sme tako imenovati, ker prejema 500 Din mesečne plače), v Murski Soboti 1 uradnika in 1 slugo. Vse ta nameščenjski aparat vrši torej ogromno delo.

Pozdravimo naše rojake, izletnike iz Francije in Nemčije

Dne 26. t. m. bo dospela skupina 500 naših rojakov-izseljencev iz Francije na Jesenice in po obisku Marije Pomočnice na Brezjah pride cela skupina s posebnim vlakom ob 16.52 v Ljubljano.

Nadalje se pripelje skupina 250 naših westfalskih Slovencev z vlakom ob 15.20 na Jesenice, od tam na Bled in pride prihodnji dan 27. t. m. z vlakom ob 16.15 v Ljubljano.

Mestni magistrat ljubljanski priredi ob sodelovanju družbe sv. Rafaela za varstvo izseljencev in Narodnega izseljenškega odbora tem našim rojakom, ki pridejo iz ljubljane do domovine po dolgih letih odsotnosti zopet na svojo rojstno grudo, na kolodvorih na Jesenicah in v Ljubljani ob navedenem času slovesne sprejeme.

Slavno občinstvo se v ljudno vabi k sprejemu, s čemer bo dokazalo, da tudi domovina ni pozabila na naše odsotne brate in sestre. Naši dolga leta iz domovine odsotni rojaki bodo pa še bolj vzljubili našo na novo urejeno lepo kraljevino ter odnesli in razširili po svetu naš dober sloves.

Dr. Joža Bohinjec, l. r. predsednik Nar. izseljenškega odbora
dr. Dinko Puc, l. r. župan ljubljanski
Kazimir Zakrajšek
predsednik družbe sv. Rafaela za varstvo izseljencev

Solznih oči se poslavljajo

Ljubljana, 25. avgusta.

Saj mnoge niso niti mislile na to, niso verjele.

— Koga, ali že res odide? so se vpraševale številne dame in damice. Do zadnjega so upale... Profesor pa je tako resno in neizprosen pokopal njihove nade, kakor bi upihnil balonček.

Se enkrat je favorit Vegove ulice zaplesal nad tisoči svojih oboževalk in oboževalcev. »Dona Clara« je neznanško sentimentalno legala na mlada srca, deklicam se je milo storilo, vrv je drhtela po ritmu pesmi, deklice so videle profesorjeve hlače skozi meglo svojih razneženih oči.

Druga točka. Profesor je prekoračil žico s sabljama (kosi) na nogah pri stopalih, kakor da je nameraval še bolj razparati že močno razcefrana srca. Bilo je mnogo navdušenega ploskanja.

Ognjemet. Rakete. Reflektorji so ugasnili. V temi je izbruhnil še enkrat ogenj iz za profesorjevega hrbta in nad njegovo glavo, vsul se je roj raznozarnih raket, bleščeče bel ogenj se je vil okoli profesorjeve glave kot gloriola, spletena iz neseštetihih gorenj naših deklet. Ko pa se je izlil iz ognjemetnega aparata rumen ogenj, je bil videti kot prepričevalen simbol ljubosumja vseh onih Ljubljančank, ki so za čas profesorjevega bivanja pri nas vedno poizvedovale po njegovi ženi. Gorelo je, plamtelo sijajno in rumeno kot zlato — tam na vrvi in je ugasnilo — ni pa ugasnilo spodaj. Pokalo je zgoraj, prasketalo so rakete — spodaj pa je naravnost gmelno kot salve. Ljubljana zna ceniti junake. Ljubljana je sodobna; zdaj je na višku kult športa, sportnik je ljubljeneč množice, akrobati pa, kot je prof. Strohschneider — je v očeh Ljubljančank idol. Ne vem, kako se bodo potolažile. Bilo je ljudi — človek bi ne verjel, da je v Ljubljani toliko ljudi. Vegova ulica cela, Kongresni trg, Zvezda: glava pri glavi, vse pa strmeče kvišku proti vrvi. To je za Ljubljano že pravi dogodek. In otroci! Če bi v šoli tako redki »špricali«, bi razredniki niti ne rabili razrednice za vpisovanje zamu. Vražja je naša dečica — srečna domovina, če bodo sedanji otroci pozneje vsaj polovico tako živahni. In imenitno znajo

ploskati: drug po drugem kamor pade, najrajši pa tam, kjer najbolj poka; kjer so bili otroci, je celo bolj gmelno kot pri dekletih.

Profesor se je poslovil. Sedel je na žico ter se zahvalil Ljubljani za vse, kar mu je nudila, zlasti za številan poset njegovih predstav. Dejal je, da mu je postala Ljubljana tako ljuba, da je ne bo pozabil; če bo le mogel, bo še prišel, morda čez leto dni. »Na svidenje!« — Aplavz, ginenost. Dame so se objemale klipajoče, nervozno so odpirale ročne torbice — zadišale je po solznih robčkah in pudru. Stvar je bila resna.

Profesor se je spustil na ulico po vrvi z našo trobojniko. Malokdo je šel takoj domov kot navadno, oblegali so junaka, kupovali fotografije — edino tolažbo, dame so plačevale z mokrim denarjem. Mnogo jih je bilo, ki so pustile svoje slamatne ljubimce nekje med množico, pomešale so se med številne druge profesorjeve oboževalke, same pa so dobile njegovo fotografijo. Rajši so šle domov same. Lažje so jokale. V Vegovi ulici že zija praznina in samota. Zdaj bo pa dolčas.

Delavske zbornice in strokovne organizacije

Ljubljana, 25. avgusta.

Glede na odredbo ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje, da ne smejo biti uradniki Delavskih zbornic funkcionarji delavskih strokovnih organizacij, se je obrnila Delavska zbornica v Ljubljani s posebno vlogo na ministrstvo, v katerem prosi pojasnila, ali razumeti pod besedo funkcionarji sindikalne organizacije nameščenca ali odbornika sindikalne organizacije.

Predsedstvo zbornice misli, da se hoče z rešenjem gospoda ministra za socialno politiko predvsem prepričati, da bi vršili nameščenca Delavske zbornice posle nameščenec sindikalnih organizacij.

Ker takih primerov pri ljubljanski Delavski zbornici ni, bi, če je to tolmačenje pravilno, ne bilo treba nikakih ukrepov od predsedstva in upravnega odbora Delavske zbornice.

Vloga nato navaja, kateri uradniki Delavske zbornice so funkcionarji sindikalnih organizacij ter poudarja, da sodelujejo uradniki zbornice v svojem prostem času v strokovnih organizacijah vseh pravcev, do česar imajo po § 35 zakona o zaščiti delavcev utemeljeno pravico.

To sodelovanje je v skladu tudi z določbo čl. 37 lit 7 zakona o zaščiti delavcev, ki določa, da morajo vzdrževati delavske zbornice stalno zvezo s strokovnimi organizacijami. Če bi pa se hotelo vse to spreminiti, je treba vsekakor vpoštevati, da se je treba pri tem ozirati na zakonite in pogodbene odpovedne roke.

Sport

— SK »Disk« Domžale priredi o priliki proslave 10letnega obstoja kluba v nedeljo 7. septembra t. l. velike medklubske kolesarske dirke na progi Domžale — St. Peter v Savinski dolini in obratno km 100. Juniorji vozijo na isti progi 50 km in klubiški »Novinci« km 20. Kolesarska sekcija SK »Disk« kaže izredno agilnost in ima okoli 15 izbornih dirkačev. Točni razpisi bodo razposlani vsem klubom, včlanjenim v Kotsuškem Savezu kraljevine Jugoslavije.

— Službeno obvestilo Medklubskega odbora za tabletenis v Ljubljani. Glasom pravil pravkar ustanovljenega Jugoslovenskega tabletenis saveza v Zagrebu, pozivlja gornji odbor vse klube in društva v Dravski banovini, ki goje tabletenis sport, da prijavijo v teku 5 dni Medklubskemu odboru kot predhodniku Ljubljanskega tabletenis podsaveza svoj pristop v član-

stvo J. T. T. S. v Zagrebu. V to svrhu je treba priložiti klubu odnosno društvu ki želi postati verificiran član J. T. T. S. podpisano izjavo po upravnem odboru kluba in naslovljeno na M. O. v Ljubljani. Istočasno je treba priložiti glasom pravil J. T. T. S. prijavljeno v iznosu Din 250. Brez priložene članarine se prijave zavrnejo. Prijavnine s prijavnino je poslani na naslov: Medklubski odbor za tabletenis v Ljubljani v roke g. Denes Arturja, Ljubljana, Ambrožev rg 10. Po odobrenju verifikacije dobi vsak klub odnosno društvo po en izvod saveznih in tehničnih pravil J. T. T. S. v Zagrebu. Tajnik Denes.

Beleznica

KOLEDAR.

Danes: Ponedeljek, 25. avgusta; katoličani: Ludvik; pravoslavci: 12. avgusta, Fotije.

DANASNJE PRIREDITVE.

Kino Matice: Mara ne plaši!
Kino Ideal: Tim in Tom.

DEZURNE LEKARNE.

Danes: Piccoli, Dunajska cesta, Bakar čič.

Začetek šol

— Na III. državni realni gimnaziji v Ljubljani (Beethovnova ul. 7) bo vpisovanje učencev v I. razred dne 11. septembra od 8.—10. dopl. v ravnateljstvo pisarni, od 10.—12. pa vpisovanje lamskih učencev v II.—VIII. razred v posameznih učilnicah. Vpisovanje tujih učencev bo za vse razrede isti dan od 3.—4. pop. v ravnateljstvu pisarni. Pripravniki, razredni, dopolnilni, nižji in višji tečajni izpiti se pričnejo 1. septembra. Razpored bo objavljen dne 31. avgusta na deski v veži šolskega poslojca.

— Vpisovanje v državno meščansko šolo v Zgornji škici se bo vršilo dne 21. t. m. od 9. do 12. ure dopoldne v zdravniški sobi pri vzhodu. Učenci naj prinese s seboj običajne listine. Alko nimajo šolskega izkazca, pridejo lahko tudi brez njega, ker se bo o njihovi sposobnosti ravnateljstvo naknadno samo prepričalo. Učencem, ki ne vstopijo v srednjo šolo, se priporoča, da se vpišejo v meščansko šolo iz četrtega razreda osnovne šole, ker so ravnateljstva dolžna sprejeti brez izjeme vsakega učenca, ki je dovršil četrti razred. Ti učenci pridobijo tudi eno leto, ker jim peti razred osnovne šole ne pridobi nikakih večjih pravic. — Pouk se prične s sv. mašo dne 9. septembra ob 8. zjutraj.

— Na II. dekliški meščanski šoli v Ljubljani bodo 26. t. m. ponavljalni, 27. privatni in 29. završni izpiti. Vpisovanje bo 30. in 31., vselej ob 8. zjutraj.

— Vpisovanje na tehniški srednji šoli, na vseh delovodskih in strokovno-obrtnih šolah v Ljubljani se bo za prve letnike vršilo od ponedeljka 1. do petka 5. septembra, za ostale letnike v torek 9. septembra. Redni pouk se bo pričel v sredo 10. septembra. Razen običajnih vpisnih prispevkov mora plačati vsak učenec z zdravstvenim fond za zaščito učencev po 20 Din. Te takse so pa oproščeni oni učenci, ki prinesejo predpisano ubožno izpričevalo.

— Ravnateljstvo drž. mešč. šole na Viču pri Ljubljani naznanja, da se pričnejo na šoli popravni izpiti rednih učencev v torek 26. t. m. ob 8. zjutraj. Kdor ni še zaprosil za popravni izpit, ki ga želi dati, mora vložiti prošnjo, kolikovan s 5 Din in opremljeno za vsak predmet še s kolkom 10 Din najkasneje do 8. zjutraj tega dne. Izpiti privatistov so bodo pričeli v četrtek 28. t. m. ob 8. zjutraj. Prizadeti morajo prinesiti s seboj vse potrebščine za pismene naloge in risanje. Vpisovanje učencev v I. II. in III. razred se bo vršilo 1. in 2. sept. vsakikrat ob 8. do 12. Solka maša bo v sredo 3. septembra ob 8. zjutraj.

Spor zaradi božička ljubezni

V pariški Cite Universitaire, v onem delu Latinskega okraja, kjer stanujejo skoraj sami študenti, je nastalo veliko razburjenje. Profesorji in študenti so se razdelili v dva tabora, v enem so večinoma profesorji, v drugem pa študenti. Nastal je spor, ki se suče okrog zelo čudne zadeve — kipa »Amor s pšico«. Kip so odstranili s podstavka, na katerem je doslej stal, ko so eno pariških ulic presekali z drugo. Nastalo je vprašanje, kam s kipom, ki ima svojo umetniško vrednost. Mestni očetje so sklenili postaviti kip na enem univerzitetnih dvorišč. Ta sklep je pa naletel na energičen odpor profesorjskega zbora. Profesorji so bili mnenja, da bi lahko postavili na dvorišču univerze Hipokratov, ali Aristotelov kip, nikakor pa ne gre, da bi stal na univerzitetnih tleh kip božička ljubezni. S profesorji so se strinjali tudi nekateri bogaboječi študenti, večina študentov je pa mnenja, da se kip prav dobro prilaga njihovi mladosti. Zastojne ozreti se po Latinskem okraju, da se človek prepriča, da znajo študenti prav dobro združiti študiranje z ljubeznijo.

Spor zaradi kipa še ni končan. Ubogega božička ljubezni so spravili začasno na dvorišče neke mestne hiše. Študenti menijo, da lahko Amor mirno čaka, kajti žrtve, katerim prestreli srce s pšico, mu itak ne uidejo. S študenti se strinja tudi večina pariškega prebivalstva.

POSTREŽLJIVOST.

Posetnik potrka. Kot vzoren strežaj mu Jožko sporoči, da gospoda ni doma. — »Oh, kaka škoda!... Kdaj pa se gospod vrne?« — Kot vljuden in postrežljiv sluga se Jožko zareže: »Ako gospod za trenutek potni, pojdemo in ga povprašam.«

Dnevne vesti

— Naši častniki na Češkoslovaškem. V soboto so si ogledali gojenci naše vojne akademije v Kbelih letališče, v Letnanih pa vojaško tovarno za letala. Potem so posetili tudi elektrotehnično tovarno v Vysocanih. Drevo ob 20.21 se pripeljejo naši častniki v Brno. Na kolodvoru bo stala častna stotinja z vojaško godbo. Goste pozdravljajo dež. vojaški poveljnik Volčecovsky, župan mesta Brna Tomš, ter zastopniki raznih ustanov, zlasti legionarjev, Sokolov, gasilcev, skavtov itd. Po sprejemu odidejo naši častniki v hotel »Passage«, pred katerim bodo vse korporeacije njim na čast defilirale. Jutri si ogledajo Zbirovo in bojišče pri Slavkovi, zvečer pa odpotujejo v Bratislavo.

— Izprememba rodbinskega imena. Krahovska banska uprava dravske banovine je dovolila nedolnemu Janjezu Jegliču, pristojnemu v občini Spitalič, okraj Kamnik, izpremembo rodbinskega imena Jeglič v Cencelj.

— Iz državne službe. Imenovani so za rudarske tehnične uradnike rudarski jamski zvičar Josip Blatnik in Franjo Tajšek, pri direkciji državnega rudnika v Velenju, Iv. Cvikelj pa pri direkciji državnega rudnika v Zabukovici.

— Jugoslovanski učitelji v Pragi. V soboto dopoldne je posetilo 33 učiteljev iz Jugoslavije pod vodstvom Milovana Lučevića starostni magistrat v Pragi. Goste so sprejeli predstavniki Prage in županovi dvorani, kjer je Lučević v zahvali za pozdrave omenjal, da so se izpolnile udeležencem ekskurzije s posetom Češkoslovaške davne sanje. Izrazil je svoje začetne namene nad velikim uspehom Prage ter zagotovil zastopnike mesta, da se vrnejo udeleženci ekskurzije v Jugoslavijo s prijetno zavestjo, da so bili sprejeti kot svoji med svojimi. Vsi naši učitelji so se vpisali v spominsko knjigo, ogledali so si zgodovinske dvorane in položili na grob neznanega vojakova lep soplek.

— Nalezljive bolezni v dravski banovini. Od 8. do 14. t. m. je bilo v dravski banovini 31 primerov tifuznih bolezni, 19 grize, 77 skratin, 70 davice, 65 dušičnega kašlja, 23 šena, 6 krčevite odrevenelosti, 2 nalezljivega vnetja možganov ter po 1 vrančnega prisada, vnetja prsne sline in vnetja oči.

— Ljubljanski občinski uradniki v Splitu. Po kongresu v Sarajevu je 10 ljubljanskih občinskih uslužbencev odpotovalo v Split, kjer so si ogledali razne komunalne pravice, zlasti tehnična dela. V Splitu so bili prijazno sprejeti.

— Rezervni avijatik, pozor! Na željo Udruga rezervnih avijatikarjev kraljevine Jugoslavije hočemo izvesti organizacijo tudi v Dravski banovini s sedežem v Ljubljani. Zato prosimo, da se vsi rezervni avijatikarji, ki so služili v Jugoslaviji, javijo po dopisnici, na kateri je treba navesti točen naslov (ime, priimek, bivališče, zvanje) na Aeroklub »Naša krila« v Ljubljani. Organizacija ima predvsem namen ščititi stanovski interes letalskega osebja v rezervi in mu nuditi možnost sistematičnega treniranja na letalih, ki nam jih bo stavila država v to svrhu na razpolago. Čim prej smo zadostno število prijav, bo sklican sešatek in svrhu upoznanja s pravili in pravilnikom organizacije. Dolžnost nas vseh je, da se udeležimo. — Dr. Stane Rape, Ljubljana, Kazimo II.

— Gospodarski stroji in orodje bo razstavljeno v posebni skupini na letošnjem jesenskem ljubljanskem velesejmu od 31. avg. do 15. Zastopniki bodo izdelki naše države, Avstrije, Češkoslovaške, Holandije, Francije, Italije, Kanade, Madžarske, Nemčije, Švedske in Amerike. Naši gospodarji bodo imeli tu najlepšo priliko, da si izberejo pluge, brane, kosilne stroje, mlatnice, čistilnice, slamorezalne, pluge za okopavanje in osipanje, traktorje, lokomobile, motorje in veliko število najrazličnejšega orodja. Večina strojev bo v obratu, gnanih z lokomobili, motorji in z električnim tokom.

— Državnoznanstvo. Dr. Fran Ogrin (Kamnik) je izdal in založil Dopolnilo k »Državnoznanstvu«. To obsega pregled nove državne organizacije in novih zakonov, predpisov, izdanih do konca julija t. l. (20 strani). Izide do konca t. m. Razpored v Dopolnilu je isti, kakor v prvotni knjigi tako, da se morejo najti takoj vse nove zakonske določbe glede določne stvari. Prvotna knjiga in Dopolnilo se moreta dati — radi enakega formata — skupno vezati, sicer pa se vlepi slednje v prvo. Cena prvotni knjigi (broširani) je znižana na 20 Din, skupno z Dopolnilom pa stane 26 Din, samo Dopolnilo 12 Din (brez poštnine). Ker je prvotna knjiga v nekaterih delih že zastarala, je rabljiva le z Dopolnilom, potrebna pa vsakomur in primerna kot pomožna knjiga v šolah. Dobi se pri banovinski zalogi šolskih knjig, v knjigarnah in pri pisatelju.

— Kako moramo pečati vrednostna pisma za inozemstvo. Izmenjevalne pošte imajo veliko nepriključnost z denarnimi pismi za inozemstvo zato, ker ni na vrednostnih pismih zadostno pečatov, kakor je to odredjeno s čl. 4 pravilnika za izvrševanje pogodbe o pismih in skatlah z označeno vrednostjo, večkrat pa tudi zato, ker je pečatni vošek tako slab, da pečati med potjo odpadejo. Zaradi teh nedostatkov mora izmenjevalna pošta taka pisma previjati, ker bi jih drugače tuje uprave ne prevzele. Da bi se izmenjevalne pošte ne obremenjevale z nepotrebnim previjanjem takih pism in da bi bila vsebina takih pošilk bolj zavarovana zoper tatvine, je uradno odredjeno, da smejo sprejemati pošte samo taka vrednostna pisma in skatle za inozemstvo, ki imajo dovolj pečatov iz dobrega pečatnega voska.

— Novice z Bleda. Čeprav se sezona že bliža koncu, je na Bledu še polno gostov. Včeraj je vladalo na Bledu tako življenje in vrvenje, kakor v dneh, ko je sezona na višku. Dopoldne je bilo v moderniziranim in znatno povečanim grajskem kopališču nad 1000 gostov, popoldne so bili pa v

Parkhotelu in v Toplicah, kjer se koncentrirajo vsi prostori zasedeni. — Asfaltiranje ceste Bled—Lesce je končano. Zda popravljajo sredi pota škarko ob cesti. Razširjenje te ceste je bilo sprito živahnega prometa res potrebno.

— Sokolsko društvo v št. Vidu nad Ljubljano priredi na sokolskem telovadišču 7. septembra javni nastop s prostozabavo in srečelovom.

— Preskrbo prenočišč v hotelih ali privatnih stanovanjih za obiskovalce ljubljanskega jesenskega velesejma od 31. t. m. do 15. septembra bo prevzel tudi letos stanovjski urad velesejma, ki bo posloval na glavnem kolodvoru nepretrgoma noč in dan. Posebna komisija stanovjskega urada bo pregledala vse prijavljene sobe, tako da bodo obiskovalci dobi in ceneno prekrbljeni s čistimi in udobnimi prenočišč.

— Razstava lovskih psov, ki se bo 31. tm. v prostorih ljubljanskega velesejma, bo nudila pregled stanja lovskih psov v naši državi. Obisk bo velik, ker se zanimajo za razstavo zlasti lovci iz Savske, Dunajske in drugih banovin. Pozivamo vse zainteresirane, da takoj prijavijo svoje pse. Prijavnina znaša za vsakega psa 20 Din, za legla s psico vred pa 40 Din.

— Legitimacije in vozovnice za velesejem v Pragi, Bratislavi, na Dunaju, v Gradcu, Osljeku, Zagrebu, Novem Sadu in Ljubljani daje »Putnik«, Dunajska cesta 1, in podružnica v Hotelu Mikliču.

— Mednarodni velesejem v Novem Sadu bo od 27. septembra do 6. oktobra. Natančnejše podatke daje in sprejema prijava »Putnik«, Ljubljana, Dunajska cesta št. 1, ki ima častno zastopstvo.

— St. Vid nad Ljubljano. Poverjenik Vodnikov družbe prosi vse one, ki se niso plačali članarine za leto 1930, da isto gotovo poravnajo do 1. septembra t. l. 14 lanskim članom se ni plačalo članarine.

Vreme. Vremenska napoved pravi, da ni pričakovati nobenih izprememb. Včeraj je bilo po vseh krajih naše države nekoliko oblačno. Najvišja temperatura je znašala v Splitu 35, v Splitu 34, v Sarajevu 32, v Beogradu 31,2, v Ljubljani in Zagrebu 28, v Mariboru 26,8. Davi je kazal barometer v Ljubljani 768,7, najvišja temperatura je znašala 17,8.

— Opozorjamo na današnji oglas Mednarodni velesejem v Pragi.

— Slovenec na Reki od lakote umrl. V petek popoldne se je blizu obmornega mostu med Sušakom in Reko zgrudil mrtev pristavski delavec na Reki Dragotin Zalar. Mož je bil zaradi bolezni že del časa brez posla in je seveda stradal. Z Reke je hotel na Sušak v nadi, da dobi tam službo, toda sredi mostu se je mrtev zgrudil. Komisija je ugotovila, da je umrl od lakote.

— Zločin ljubosumne ciganke. Iz Sremske Mitrovice poročajo o strašnem zločinu ljubosumne ciganke. Cigan Miladin Gavrilović iz Busota je imel ljubavno razmerje z Jelo Jovanovič, s katero se je že del časa dobro razumel. Nedavno se je pa seznanil z mlado in lepo ciganko Ljubico Petrovič, s katero je tudi začel ljubavno razmerje. Ko je Jela to zvedela, ga je skušala pregovoriti, naj zapusti Ljubico in se vrne k nji. Toda vse njeno prizorjavanje, prošnje in solze niso pomagale. Miladin se je bil Jele naveličal. Da se je za vedno odkrižal, je sklenil odpotovati z Ljubico v Beograd. Ko je Jela zvedela, je sklenila osvetiti se. Počkala je Ljubico na cesti in jo z nožem sunila v prsa. Ljubica je bila takoj mrtva, morilko so pa orožniki aretirali.

— Nesreča na lovu. V Kolotu se je te dni na lovu pripetila težka nesreča, katere žrtev je postal 23letni posestnik Josip Gerstenmayer. Mož je prežal na lisico, ki mu je že del časa iz kurnika odlašala kokoši. Imel je srečo, kajti proti večeru je lisico res zalotil. Ko ga je zvitozrepla zagledala, se je potuhnila in obležala kakor mrtva. Gerstenmayer je šel bliže, tedaj pa je lisica planila proti njemu. Posestnik je hotel opaziti s puškinim kopitom, nesreča je pa hotela, da se je puška sprožila in mu je ves naboj udaril v trebuh. Prepehali so ga v bolnico, kjer je pa kmalu umrl.

— Na državnih osnovnih šolah v Ljubljani bo naknadno vpisovanje za novo šolsko leto v ponedeljek 1. in 2. v torek 2. septembra, obakrat od 8. do 12. Šolska maša in učiteljska konferenca bo dne 3. septembra, 4. septembra pa redni pouk, ako šolska oblast ne ukrene drugače. Vse ostalo je razvidno iz naznanila na šolskih deskah v vežah posameznih šol.

Iz Ljubljane

— Iz Pretirane vesti o epidemiji griže v Ljubljani. Po mestu so se začele zadnje dni širiti vesti, da je izbruhnila v severnem delu Ljubljane nevarna epidemija griže. Ta vest je prišla tudi v javnost in zato ni čuda, da so se začeli ljudje razburjati. Informirani smo se na mestnem fizikatu, kaj je z epidemijo griže, pa so nam povedali, da ni tako hudo, kakor ljudje mislijo. Griža v manjšem obsegu se pojavi ob tem času vsako leto, no dela neozrelo sadje razpoloženje za njo. V topničarski vojašnici in v hišah po bližnji okolici je bilo res zadnje dni nekaj primerov griže, toda mestni fizikat je takoj ukrenil vse potrebno, da se bolezen ne bo širila. Opozorjamo prebivalstvo, naj vsak primer griže takoj prijavijo mestnemu fizikatu.

Trgovina z železnico

STANKO FLORJANČIČ,
LJUBLJANA, Sv. Petra cesta št. 35

prilagojena svojo bogato zalogo razne kuhinjske posode v raznih kvalitetah in prvovrstnih znamk. Aluminijasti lonci in kozice posebno močne in do največjih velikosti vedno na zalogi.

— Iz Bukova drva (m³ Din 150.—) in trboveljski premog pri tt. »Kurivo«, Dunajska 33, tel. 3434.

Bolne žene dosežejo z uporabo naravnega »Franz Josefovca« gredice neovirano lahko izboljšanje črevesja, kar čisto učinkuje izvanredno dobrodejno na obolenje organe. Ustvaritelji klasičnih učnih knjig za ženske bolezni pišejo, da so ugodno učinkovanje »Franz Josefovca« vode ugotovili z lastnimi preiskavanji. »Franz Josefovca« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

— Iz Jutrišnje prve gostovanje dunajskega operetnega ansambla v našem gledališču se prične točno ob 20. uri. Dunajski gostje vzporedno muzikalno komedijo »X« porokas. Prvo dejanje ima 8 slike in sicer: Scenski prolog, Separe in 3. slika brez naslova. Prva in druga slika se vršita leta 1924, tretja 1930. Drugo dejanje ima dve sliki. Prva se odigra v garderobi Ninone v Marselii leta 1932, druga pa v Harryjevem stanovanju leta 1935. Tretje in četrto dejanje se odigrata ravnotam leta 1941 in 1950. Ansambel nastopi v originalnih kostumih iz dunajskih modnih krojačnic. Konec predstave bo malo pred 11. uro. Predprodaja pri dnevi blagajni v operi.

— Iz Gledališka uprava opozarja občinstvo, da se vrši gostovanje dunajske opere v torek in sredo 26. in 27. t. m. v istem repertoarnem redu. Vstopnice, kupljene za ponedeljek, veljajo za torek, kupljene za torek, pa veljajo za sredo zvečer. Tretje, zaključno gostovanje pa priredijo dunajski gostje četrtek 28. t. m. Vstopnice so že v predprodaji pri dnevi blagajni v opernem gledališču.

Zobozdravnik dr. Rodoschegg zopet ordinira.

— Iz 2 naših ulic in hodnikov. V Aškercevi ulici betonirajo tla ob Derendovi, Škopkovi in Klopčarjevi hiši, da se napravi v ondotnem delu ulice modern asfalten hodnik. V Rožni dolini dovažajo na Cesto IX kupe gramoz, da naredijo cestnice v ulici ter jo tako podaljšajo proti Rožniku. S to ulico se odpro številna stavljišča, ki bodo v dveh letih ali kaj vsa zasedana.

— Iz Strohachneiderja nočejo posnemati. S Prul na Opekarsko cesto je čez Ljubljano lešen most, ki ima železno ograjo. Zgoraj ploča ograje je dobra dva prsta široka. Pet ali več metrov dol je voda, ki je dovolj globoka, da bi zlasti otrok v njej lahko utonil. Po ploči bi z brega na breg padel sigurno prišel prof. Strohachneider, če pa hodijo dečki po tej ograji čez Ljubljano, je vsakako skrajna neprimernost in prednost, ki zasluži primerno kazni ali vsaj resen opomin.

— Iz V Gruberjevem kanalu utonil. Dne 25. t. m. je goj. deškega vzgajališča v Ljubljani Zajec Florijan odšel z dovoljenjem upraviteljevega namestnika po opravkih na vrt na Kodeljevo. Ko je svoje delo opravil, se je šel kopat v Gruberjev prekop. Kljub temu, da je bil vešč plavalju, je utonil, ker ga je zagrabil vrtnec. Trupla še niso našli.

— Razglas. Mestno načelstvo v Ljubljani, pozivlja vse lastnike živine in vprege (voz vseh vrst) v svrhu spošnega popisa živine in vprege, da se javijo v mestnem vojaškem uradu na Ambroževem trgu št. 7 v sobi št. 3, po naslednjem abecednem redu (po začetni črki rodbinskega imena): A—J, dne 29. avgusta 1930. K—R, dne 30. avgusta 1930. S—Z, dne 1. septembra 1930. Zamudniki, dne 2. septembra 1930. Prinesti morajo seboj vse živinske listine (voj. stočne liste, potne liste itd. Kdor se v določenih dneh ne zgleda, bo najstrožje kaznovan po vojaškem zakonu. — Mestna načelstvo v Ljubljani (vojaški urad).

— Iz Pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«. Opozorjamo članstvo, da se prične danes redne vaje. Danes sopran, v torek alt, v sredo tenor in v četrtek bas. Sestre in bratje! Odzovite se polnoštevilno! Hkratu vabim članstvo, da se udeležijo sprejema slovenskih izseljencev-rudarjev, ki prispejo jutri ob 1/2 na 17. uro v Ljubljano. Vpisovanje novih članov od 25.—28. VIII. dnevno od 20. do 21. ure.

— Iz Stanovjski urad ljubljanskega velesejma uljudno naproša vse, ki bi mogli za čas letošnjega jesenskega velesejma, to je v dneh od 31. avgusta do 15. septembra 1930, ali tudi samo za nekaj večerov, dati proti plačilu na razpolago prenočišča, da javijo takoj svoj naslov mestnem ekspeditu, Mestni trg 27. III., soba št. 50, ali pa ravnatelstvu velesejma. Ker se zbere v teh velesejskih dneh na tisoče tujcev, katere moramo sprejeti z največjo gostoljubnostjo pod svojo streho, naj bodo prijave kolikor mogoče številne.

— Iz Posetnikom ljubljanske jesenske velesejske prireditve od 31. avg. do 15. sep. Uprava ljubljanskega velesejma je izdala kakor prejnjata leta tudi letos permanentne legitimacije po 30 Din. Tako legitimacija daje pravico do znižane voznice za polovico ceno. Legitimacije se dobe v vseh večjih krajih vse države, lahko pa se naroči z dopisnico direktno pri velesejskem uradu. Navodil tiskanih in legitimacij se je treba točno držati. Zdrava in cenena stanovanja v hotelih in privatno so posetnikom zagotovljena.

— Iz Fizikalno zdravilišče in kopališče OUZD bo od danes do včeraj 1. septembra zaradi preureditve zaprto.

Zobni zdravnik

Dr. PUHER
zopet redno ordinira.

Ali ste že naročeni na ilustrirano tedensko revijo
»ŽIVLJENJE IN SVET«?

Po letalski katastrofi v Jihlavi

Nesrečo je zakrivila višja sila. — Grozen pogled na žrtve katastrofe.

Bilanca smrti.

V mrtvašnici pokopališča v Jihlavi leže 4 strahovito obžgana trupla nesrečnih potnikov. Eno, najbrž mehaničar, ima odtrgano gornjo polovico lobanje tako, da so ostala samo usta in del možganov. Namesto rok in nog se vidijo samo obžgane kosti in opečeno meso. Obrazi vseh štirih so tako obžgani, da jih ni mogoče spoznati. Soproga inženjerja Rybníčka ima zlomljene tudi obe nogi. Najstrašnejši je pogled na popolnoma obžgano in osmojeno truplo nesrečnega pilota.

V mrtvašnici jihlavske bolnice leži 7 trupel onih, ki so umrli med ali pa takoj po prevozu v bolnico. Najtežje je bil ranjen inženjer Jokl iz Brna, kateremu je odtrgalo del lobanje, tako d. se vidijo možgani. Inženjer Vladimir Müller ima zdrobljeno glavo, zlomljene ude, težke notranje poškodbe ter opekline na rokah in nogah. Truplo stavbnika Müllerja kaže manj znakov poškodb. Inženjer Eimann iz Draždan ima zdrobljeno glavo, dr. A. Hamerle iz Prage ima težke rane po vsem telesu, tovarnar Jarolimek ima navidez neznatne poškodbe. Grozne so globoke rane na truplu študenta Vonke iz Litoměřic. Stanje inženjerja Kaša, ki ima globoko rano na temenu, obžgano obličje in levo polovico telesa ter raztrgane ledvice, je sicer zelo resno, vendar pa zdravniki upajo, da mu bodo rešili življenje. Profesor Kraus ima samo obžgano desno roko, izpahnjeno levo in praske po telesu in obrazu.

Tragedija Hamerlove matere

Odvetniški koncipient dr. Hamerle je bil v Pragi splošno znan in priljubljen. V Pragi ima sestro in že priletno mater, katero je vzdrževal. Dr. Mellan, pri katerem je bil uslužben, je govoril z njegovo sestro, kako bi se dala materi prikriti grozna vest. Odpeljala sta se z avtomobilom k nji na dom in ji hotela povedati, da mora odvetnik k svoji sorodnici v bližini Prage, kjer ostane več dni. V dokaz je hotel pokazati brzojavko, katero je pa sestavljal sam. Ko sta pa prispela v stanovanje, sta našla na vratih napis? »Sin se je pobil v Jihlavi, peljem se k njemu.« Izkazalo se je, da je ponoči nekdo nesrečno mater zbudil in ji povedal, da se je sin ponesrečil.

Pogreb žrtev

Žrtve strahovite letalske katastrofe prepeljejo večinoma v njihove rojstne kraje, kjer bodo pokopane odnosno vpepeljene. Oba Müllerja pokopljejo jutri v Brnu. Inženjer Jokl bo jutri v Brnu vpepeljen. V Brno prepeljejo tudi inženjerjevo soprogo Rybníčkovo. Praške žrtve katastrofe prepeljejo v Prago, kjer bodo jutri pokopane ali vpepeljene. Pogreb inž. Eimanna iz Draždan in urednika Löwensteina še ni določen.

Iz Celja

— C Hmeljske obrabke se vračajo. Celje je v zadnjih dneh zopet oživilo in izgleda od ranega jutra do odhoda zadnjih večernih osebnih vlakov kot živopisno mravjišče. Pred 3 tedni je našlo približno isto sliko, le da so bile grube obrabke hmelja, ki prihajajo od vseh strani v lepo Savinjsko dolino, tedaj redkejšje. V glavnem je obriranje hmelja doseglo svoj vrhunec in se bliža koncu. Nekaj dni je že na celjskem kolodvoru pred odhodom vsakega vlakla velika gneča na peronu, tako da je moralo postojno vodstvo odrediti za izstopilivše potnike izhod v mesto skozi skladišče brzovoznega blaga. V opokdanskim urah posedajo skupine deklet in žena okrog kolodvora in Celjskega doma.

— Tudi Celje dobi ljubljanski »senzacij«. Danes pride v Celje znani umetnik v izjavanju vratolomnih, smrtno nevarnih akrobacij na žici v višini 25 metrov pro. Strohachneider. Žico napne med poslopjem mestnega magistrata in med bivšim okroglinim sodiščem. Celjani, zlasti mlajši svet, že z nedostopno pričakuje prvih predstav. Pa tudi med širše okolišansko prebivalstvo je bila že zanešana vest o čudežih v zraku. Prvi predstavi bosta jutri v torek 2. t. m. ob 17. in 21. uri.

— Izkopavanje ostankov italijanskih vojnih ujetnikov v Celju. V Celje je prišel pred dnevi zastopnik italijanskega generalnega konzulata v Beogradu don Roberto Bruzzoni, ki je izkopal vojaškega referenta g. Bača kosti med vojno v Celju umrlih italijanskih vojnih ujetnikov. Na mestnem pokopališču je bilo izkopanih 10, na bolnišniškem pokopališču pa 11 ostanov. Don Bruzzoni ima s seboj avtomobil s majhnimi krstami, v katere shranjuje zemeljske ostanke svojih rojakov in jih vozi s seboj. Izkopal bo še večje število kosti ujetnikov v Grižah, Slovenski Bistrici in Mariboru, nakar bo prepeljal vse krste v Ljubljano, kjer bodo vsi italijanski vojni ujetniki, ki so umrli na teritoriju dravske banovine, položeni v velik skupen grob na ljubljanskem pokopališču pri Sv. Križu.

— Dve tatvini. Posesnici Mariji Lahovi, stanujoči v Gozdem delu, je izginila pred dnevi 40 Din vredna kokoš. Policia skuša ugotoviti, ali je kokoš odnesla stiri ali pa le dvonoga lisica. — Alojziju Kasteleu iz Gaborja je 32. t. m. opoldne nekdo ukradel s kolosa pred ekspozituro OUZD v Vodnikovici alici 200 Din vredno svetilko.

samo še 10 m nad zemljo

Tedaj pa je nenadoma zagledal pred seboj dimnik opekarne. Zavil je na desno, pa je zagledal pred seboj hišo. Da bi se varno spustil, je nekoliko zavril motorje. Čim je pa zagledal hišo, se mu je posrečilo nekoliko dvigniti prednji del letala. Pač pa je zadel rep ob streho hiše in zato se je letalo postavilo v zraku na glavo. Z vso silo se je zaril zračni orjak s propelerjem in motorjem v zemljo. Prednji motor se je globoko zaril v zemljo in potisnilo ga je daleč v trup. Oba stranska motorja je dvignilo iz ležišča in ju vrгло na tla. Pilot je bil tako presenečen, da v usodnem trenutku ni mogel ničesar storiti. Da se ni razliti bencin vnel, bi se bili morda vsaj nekateri potniki rešili.

Avgustus Muir:

81

Krog zločinov

Roman

— Simpson! — je zaklical Eastwood.

Komisar je prihitel k stopnišču.

— Izbral sem tri može, ki ostanejo tu na straži. Vi ostanite tu do jutra. Tu nekje mora biti skrivališče, katerega še nismo mogli najti. Z lahkoto ju prisilimo priti na dan, če ne pojde drugače. Zdi se mi pa, da bo skušal eden še noč odnesti pete. Jasno pa je, da sta oba v naših rokah.

Pogledal je na uro in se obrnil h Georgu.

— Zdi se mi, da ste pozabili, da je vas povabil profesor na večerjo. Če se hočete v miru preobleči, je čas, da se vrnete domov.

Caspianovo opravičilo

Gostje so bili že zbrani v salonu, ko je prišel George Bentley h profesorju Caspianu. Gostom so potregli s sherry, ljudje so hodili od skupine do skupine pozdravljajoč svoje prijatelje, pogovor in smeh se je razlegal po sobi. Ko so profesorju povedali, da je prišel njegov bivši asistent, je George komaj verjel, da more biti tako krasno razsvetljena in okrašena soba, ki se mu je zdela neko tako mračna. Vstopil je v salon in Caspian ga je pozdravil s formalno ljubeznostjo.

— Dobro, da ste prišli, Bentley, — je dejal s svojim globokim glasom. — Rad bi se še pred večerjo pomenil z vami.

George je stopil korak nazaj in se radovedno ozrl. Svojega bivšega šefa je smatral vedno za samotarja in bil je presenečen, ko je zagledal več slavnih mož, o katerih se je v javnosti često govorilo.

Bilo je jasno, da je imel Caspian mnogo odličnih znancev v družabnem svetu in v ožjem krogu znanstvenikov. Čeprav je bilo to prijateljstvo samo površno, so ga danes vendar počastili s svojo prisotnostjo. Slišal je, kako je neki gospod za njegovim hrbtom pravil svojemu tovarišu, da bodo že med večerjo podane nadaljine zanimive izjave o svobodnih pravicah Caspianovega odkritja.

Kar je George zagledal profesorja, namenjenega naravnost k njemu. Caspian mu je pokimal v pozdrav, potem ga je pa prijel pod roko in odvedel v stran. Profesorju so se tresle roke in George je mislil, da je to posledica napornega dela zadnjih dni. Njegovo znamenito predavanje v Birminghamu je bilo proglašeno za triumf. Bilo je jasno, da bo profesor tudi doma v ožjem krogu prijateljev in znancev predmet splošnega občudovanja in seveda tudi zavisti.

— Predno sedete nočjo za mizo, Bentley, — je spregovoril profesor Caspian — bi vam rad povedal tole: Razmišljal sem o zadevi in zdaj vem, da sem se prenehal, ko sem vas odpustil.

— Imeli ste pravico storiti to, — je odgovoril George in čakal, kaj bo.

— Pravico? Da, morda. Vendar vam pa moram povedati, da sem bil takrat

preobložen z delom in — no, saj veste, kaj je nervoznost in utrujenost. Obžalujem, Bentley, in upam, da mi ne boste zamerili.

— Če hočem biti odkritosrčen, gospod, moram priznati, da nisem zameril toliko vam, kolikor Marcu Sternholdu, — je dejal George.

Caspianu se je zmračil obraz. — Pustiva Sternholda pri miru, — je zagodrnjal osorno. — Rahla rdečica ga je obšla, pa se je hitro premagal in prijazno smehljal mu je zaigral na obrazu.

— Samo nekaj bi vas prosil, Bentley. Smatrate moje opravičilo za karikoli, toda povejte mi, kaj sem vam storil ali kaj je vas napotilo na misel, da ne cenim vaše pomoči v preteklosti.

Njegovo obžalovanje se je zdelo iskreno. Tudi po glasu se mu je poznalo, da ne igra komedije. Bilo je prvič, da je George opazil v teh potezih sledve plemenitosti. Navzlic temu se je na za hip ogledal v njem sum, da ima Caspian za svojo prijaznost posebne razloge.

Ni bilo izključeno, da je smatral zdaj samega sebe za norca, ker je odsvetoval asistenta, ki je toliko vedel o tajnem procesu, od katerega je pričakovano, da Caspian mnogo denarja in slave. Ali pa se je bal za svoj sloves, velik že prej, zdaj pa naravnost presenetljiv. Morda se je bal, da ga bodo ljudje obsojali kot brezsrčneža, ker je odsvetoval pomočnika, ki mu je storil neprecenljive usuge.

George je pregnal to misel. Profesor se je opravičil. Bilo bi grdo zavrniti njegovo opravičilo. Že je hotel spregovoriti, ko je pristopil Caspian h'že.

— Rad bi vam nekaj predlagal, Bentley, — je dejal prijazno. — Predlagam vam vaše staro mesto. Se hočete jutri vrniti k meni?

— Na delo v laboratorij? — George ni skrival svojega presenečenja.

— Da. Tam je ostalo še mnogo dela za ministrstvo narodnega zdravja. To delo mora biti čim prej končano. Saj je vas tako delo vedno veselilo. Torej velja — jutri zjutraj ob pol desetih?

— Si lahko premislite? — je vprašal George.

— Seveda, dragi moj — toda nikar predolgo ne razmišlajte.

— Še nočjo dobite odgovor, gospod. Računati morate pri tem z veliko oviro.

— In ta je?

— Marcus Sternhold.

Presenečenje

Oči obeh mož so se srečale v izživajočem pogledu in George je opazil, kako so se Caspianove senice zoževale. Stisnil je zobe in med gostimi obrvmi se je pokazala globoka guba.

Caspian je globoko vzdihnil.

— Prosim vas, da se vrnete v moj laboratorij, Bentley, in prevzamete vse delo. Sternhold odhaja od mene. To naj ostane med nama. Več vam ne morem povedati, Bentley, mislim pa, da ga utegnete prijeti kot zločinca. Prav kar sem zvedel to iz Scotland Yarda. Priznam — priznam, da sem presenečen.

To je bilo torej pravi povod, da se je Caspianu roka tako tresla! George je nehote občudoval tega moža, ki se je znal tako imenitno premagovati, da se je smejal in šalil, čeprav je vedel, da je njegov najožji sotrudnik zločinec.

— Morda izdam preveč, če komu to povem, vem pa, da znate molčati.

Tragedija polarnega raziskovalca Andreea

Cez 35 let najdena trupla. — Udeleženci ekspedicije so živeli še več mesecev po padcu balona.

Norveška ekspedicijska ladja »Bratvaag«, ki je našla na otoku Viktorija blizu zemlje Franca Jožefa taborišče s trupli polarnega raziskovalca Andreea in njegovih dveh tovarišev, pogrešanih od l. 1897, pripluje okrog 10. septembra v Tromsø na Norveškem. Vest, da so našli truplo slavnega polarnega raziskovalca, je vzbudila po vsem svetu veliko senzacijo. Presenetljivo vest je prinesel prvi v Tromsø kapitan Gustav Jensen z norveške ribiške ladje »Terling«, ki je prispela v petek zjutraj v Tromsø. Ladja »Bratvaag« nima radioaparata tako, da pred njenim povratkom ne bo mogoče dobiti zveze z njo. Iz kratkih dosedanjih poročil bi se dalo sklepati, da je bil Andree prvi, ki ga je zadela smrt. V taborišču so našli čoln, sam, dnevnik in še nekaj predmetov z napisom »Andreeva polarna ekspedicija 1896«. Andreevo truplo se našli blizu taborišča zmrznilo v ledu. Bilo je dobro ohranjeno in v žepih obleke so našli Andreevo belečnico.

Henri Lachambre, konstruktor balona, s katerim je hotel Andree s svojima spremljevalcema Fränklom in Strindbergom doseči severni tečaj, je napisal s svojim inženjerjem Aleksom Machuronom pred 30 leti brošuro »Au pôle Nord en Ballon«, v kateri opisuje balon in dokazuje, da je bil izdelan iz najboljšega materiala in da je bil pravo čudo takratne balonske tehnike. Za obod so rabili najboljšo svilo, mreža okrog balona je bila spletena iz 234 vrvi, dolgih po 65 m in debelih 5,5 mm. Vrvni so bile tako močne, da so nosile po 360 kg. Balon ni imel ventilov zgoraj, temveč približno v središču in sicer dva ventila, katera je napravil Andree sam. Med ventiloma je bila zaslišna naprava, če bi bilo treba nenaadoma izpuustiti ves plin. Koš balona je imel obliko valjarja, tehtal je 200 kg in pritrjen je bil s 6 močnimi vrvmi.

Ko je bil balon v Parizu izdelan, so ga razstavili na veliki razstavi na Marsovem polju, kjer si ga je ogledal tudi takratni prezident francoske republike Faure. Leta 1896 so prepeljali balon v Gothenburg, kjer so ga naložili na vojno ladjo »Virbo« in prepeljali v juniju na Danski otok pri Svalbardu, ki je bil za star balona najpripravlnejši. Tam so zgradili lesen hangar in iztovorili 15.000 kg železa in 25.000 kg žveplene kisline za izdelavo vodika. Balon so napolnili v 8 dneh in mnogi turisti so ga prišli gledat. Dolgo pa ni bilo ugodnega vetra. 17. avgusta 1896 je Andree sklenil počakati do prihodnjega leta. Ventile so odprli in plin je izpuhtel v nekaj minutah. 20. avgusta se je vrnila ekspedicija na juž, balon so prepeljali v delavnice in Lachambre ga je razširil tako, da je šlo vanj 5000 kub. metrov plina.

18. maja 1897 je odplula iz Gothenburga nova ekspedicija na bojni ladji »Svenskund«. Hangar na Danskem otoku je bil močno poškodovan. Začelo

se je naporno delo, pri tem pa niso pozabili na meteorološka opazovanja. Minila sta dva tedna, a ugodnega vremena še vedno ni bilo. 16. junija so balon znova napolnili s žveplem, čez tri dni so ga pa začeli polniti z vodikom. Iz Stockholma so poslal ekspedicijski napravo, ki je izdelovala dnevno 12000 kub. metrov plina. 22. junija je bilo vse pripravljeno. V gondolo so naložili 36 vreč, 750 kg je bilo živil, drugo pa pesek. S hrano je bila ekspedicija preskrbljena za 4 mesece. S. e je vprašal inženjer Machuron Andreea: »Potem pa? Potem pa — Andree je pokazal na svojo puško — so koncentrirana naša živila tu.«

Na 12 vrveh je nosil balon sani, smuči in krasen, 5 m dolg čoln. 13. za bojkov iz pošiljanje poročil po morju so obesili na balon, če bi odgovorili poštini golobci, katere je vzel Andree s seboj. 1. julija 1897 so potegnili balon iz hangarja in ga natančno pregledali. Izračunali so, da bo lahko nosil udeležence ekspedicije 30 do 35 dni, če bi pa odrezali gondolo, pa še 20 dni. 11. julija je končno zapihal ugoden veter in Andree je z balonom odletel. Prijatelji so zrlji za njim solzljivi oči, dolgo so se ozirali proti severu za tremi pogumnimi možmi, katerim pa ni bilo sojeno vrniti se. Ves kulturni svet je spremljal Andreevo ekspedicijo z željo, da bi bila uspešna, obenem pa z bojaznijo in napetim pričakovanjem njenega konca. Andree se je ločil 11. julija od sveta s kratkim poveljem: »Pozdravite mi staro Švedsko«.

Iz Tromsø poročajo, da je vodja norveške ekspedicije dr. Horn docela pojasnil dnevnik, najden v žepu Andreeve obleke. Andree je zabeležil zadnji položaj balona na 83. stopinji severne širine in 23. stopinji vzhodne dolžine. Iz tega bi se dalo sklepati, da balon najbrž ni pristal na White Islandu, kjer so našli trupla, temveč neke blizu tega kraja, kakih 400 m severno od Belega otoka. Andree se je najbrž napolnil s svojima tovarišema peš, hoteč doseči celino. Prišli so pa samo do kraja, kjer so zdaj našli njihova trupla. Čoln so vlekli za seboj na saneh. Najdene puške pričajo, da so jih nesrečni udeleženci ekspedicije pozimi večkrat rabili. V bližini taborišča so našli tudi ostanke belega medveda, katerega so bili ustrelili. Iz raznih podrobnosti v taborišču je razvidno, da so nesrečneži živeli še nekaj mesecev po padcu balona. Najbrž so podlegli mrazu in lakoti.

Tujec v Rimu.

— Da jih še sram ni, teh Italijanov! Toliko tujcev prihaja vsako leto v Rim, pa puste vse te spomenike razbiti, kakor so bili pred mnogimi leti, ko sem bil prvič tu.

400 letnica

Ivana Groznega

Z Ivanom III. se je pričela l. 1462. nova doba v Rusiji, kajti Moskva je bila zedinila državo in se otrešla stoletnega tatarskega jarma. Car se je začel nazival vladar Rusije. Visiliju IV. Ivanoviču je sledil na prestolu Ivan IV., ki je vladal od l. 1534. Svet ga pozna pod imenom Ivan Grozni. Rojen je bil 25. avgusta 1530 in že kot 3letno dete je izgubil očeta. V njegovem imenu je vladala njegova mati, vojvotinja Glinska, ki se je polastila regentstva na ta način, da je dala svojo bližnje sorodnike pomoriti. Ko je l. 1538. umrla, se razmere niso zboljšale in bojari so delali na čelu s šujskim vse, kar so hoteli. Pozneje se je polastil oblasti Glinski, Ivanov sorodnik, ki je vračal bojarom milo za drago.

Tako šolo je imel Ivan IV., ki se je dal kronati l. 1546 in se nazval kot prvi vladar Rusije car. Čez 13 let je sledila dobra vlada novgorodskega meniha Silvestra in njegovega tovariša Adaševa. Rusija se je obrnila proti zapadu, odprla je vrata obrtnikom, zdravnikom in lekarnarjem, pa tudi novim naseljenjem, zlasti iz Nemčije. Prvič so priplule angleške in holandske ladje v Belo morje. Rusija je dobila takrat prvo stalno vlado, v kateri je bil tudi zbor strelcev, poznejša carjeva garda. Pod Ivanom Groznim je bila v Moskvi ustanovljena prva ruska tiskarna, osvojena tatarska hanata Hazan in Astrahan, po zaslugi kozackega atamana Jermaka pa zavojevana Sibirija do reke Irtiš.

Toda vladanje Ivana IV. ima tudi senčne strani. Ta vladar je bil neverjetno krvoloč. Kdor se mu je zdel le količkanj sumljiv, ga je dal umoriti. Najvišje državne dostojanstvenike so vodili na morišče kar v skupinah, cela mesta so bila opustošena, prebivalci pa pomorjeni. Taka usoda je zadela tudi Veliki Novgorod. Prva žena je znala še krotiti carja, ko je pa umrla, je postal Ivan Grozni še krvoločnejši. Šel je celo tako daleč, da ni prizanesel niti lastnemu sinu. Navzlic temu pa spada Ivan IV. med najnaprednejše vladarje Rusije.

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše!

V italijanskem hotelu.

— 40 lir za sobo se mi zdi preveč.
— Saj je samo razgled vreden 30 lir.
— Kar pridržite si razgled, meni pa dajte sobo za 10 lir.

KNJIGARNA UČITELJSKE TISKARNE

V LJUBLJANI, FRANČISKANSKA ULICA 6

naznanja

OTVORITEV

preurejenih poslovnih prostorov

ter se priporoča za obisk

Telefon št. 33-97

2270

Račun poštne hran. 10.761

Mednarodni velesejem v Pragi

7.—14. septembra 1930

Svetovni velesejem, na katerem so zastopani narodi in države

Znana vožnja

za brzovlake in navadne vlake
Jugoslavija 25%, Čehoslovaška 33%, Avstrija 25%.

Pojasnila in legitimacije daje:

Čehoslovaški konzulat, Ljubljana, Alo-
ma Company, Ljubljana, Aleksandrova
cesta 2.

Deske IIIa za obijanje, kratke za mizarje, oblane za pode — prodaja po zelo nizki ceni
»ILIRIJA«, LJUBLJANA, Dunajska cesta št. 46.
Telefon 2820 in 25—95. 71/T

Solidno!!

popravilam moške templence, močne, Din 29.—; ženske templence, solidne, Din 22.—.
— Se priporočam — Rudolf Tobias, čevljar, Ljubljana, Florjanska ulica 28. 2250

L. Mikuš

LJUBLJANA Mestn. trg 15

priporoča svojo zalogo
dežnikov in solčnikov
ter sprehajalnih palic
Popravila se izvršujejo
— točno in solidno —

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakih.
Za odgovor znakom! — Na vprašanja brez znakov ne odgovarjamo. — Najmanjši oglas Din 5.—

Čolni

na Ljubljani se izposujejo za transformatorjem v Trnovskem pristanu. 2249

Zastopnike(ce)

za vse večje kraje sprejme Narodna tiskarstva in založni zavod d. d. Filijala Beograd. Kralja Milana ul. 13/l. Sigurne mesečni zaslužek najmanj Din 4500.—. Želi se kapitala Din 1200.—. 68/T

Uradnik

s stalno službo, star 32 let, želi resnega znanja s samostojno gospodarno, vdovo ali ločeno ne glede na poklic in premoženje. Prednost imajo s svojim stanovanjem. Ponudbe s polnim naslovom poslati na upravo »Slov. Naroda« pod »Bo-
dočnost«/2278

Pozor!

adaptacije, posestniki novih hiš zahtevajte brezplačne ponudbe — proračune za instalacijo elektr. napeljave direktno pri konces. d. podjetju Havički Fran, Sv. Petra cesta št. 5, telef. 3421 (hotel Soča dvorišče).

Enodružinska hiša

takoj naproday pod ugodnimi plačilnimi pogoji za 28.000 Din. Dve sobi, kuhinja, pritlikline, vrt. Primerno za obrtnika, upokojenca ali rudarja, ker je v bližini rudnika. Avgust Fabjančič, Senovo pri Rajhenburgu. 2279

Gostilniške stole

in v to stroko spadajoča pravila izvršuje F. Niekovar, stolar, Ljubljana, Breg 14. 2277

Pisarniško moč

izučeno v trg. mešanega blaga, večjo slovenske in italijanske korespondence perfektno, isčem. Popolna oskrba v hiši. Ponudbe s pogoji na trdnico Peter šetina, Radeče pri Zidanem mostu. 2280

Žimnice (modroce)

predelujem po 35 Din. Vsa druga tapetniška dela po najnižji ceni. Pridem delat tudi na dom. Slavič Franc, tapetništvo, Rimska cesta 5, Zabjak 14. 2219

Klavirji!

Svarim pred nakupom navidezne blaga, cenih klavirjev! Kupujte na obroke

od Din 400.—

prve svetovne fabrikacije: Bösendorfer, Steinway, Försner, Höpfer, Stangl original, ki so nesporno najboljši (lahka, precizna mehanika). Prodaja jih izključno le sod. izvedenec in biv. učitelj Glasbene Matice

Alfonz Breznik

Mestni trg 3
Najcenejša posojevalnica.

Kot višek velesejma priredi modna palača JULIUS KRUPNIK, Wien VII., Kaiserstrasse 115, 10. septembra 1930 ob pol 8. zv. velikansko

modno revijo

v velikem dunajskem Konzertsaalu. Rezervirajte si prostor brzojavno!

LIPSKI JESENSKI VELESEJEM 1930

začetek 31. avgusta

Splošni vzorčni velesejem, tehnični in stavbni velesejem, od 31. avgusta do 5. septembra — tekstilni velesejem od 31. avgusta do 3. septembra — velesejem sportnih predmetov od 31. avgusta do 4. septembra.

Obiščite obenem tudi mednarodno krznarsko razstavo

„IPA“

Pojasnila dobite pri zastopstvu

STEGU

Ljubljana, Gledališka ulica št. 8. II. nadstr. - Tel. 2925

DVOKOLESA — TEŽA OD 7 KG NAPREJ

najlažja in najmodernejša tipa

najboljših svetovnih tovarn Otroški vozički od najprostejšega do

najfinjšega modela. Izdelujejo se tudi po okusu naročnika. Šivalni stroji, motorji, pnevmatika, posa-

mezni deli. Velika zbera, najnižje cene. Prodaja na obroke. Ceniki

franko.

•TRIBUNA• P. B. L. tovarna dvokoles in otroških vozičkov. Ljubljana, Karlovska cesta št. 4.